

Univers Pedagogic

pro

16 (993),
 23 aprilie 2026

Săptămânalul pedagogilor din toată țara!

REFORMĂ MAJORĂ ÎN EDUCAȚIE

AUTORII DE MANUALE VOR FI CERTIFICAȚI OBLIGATORIU

Ministerul Educației și Cercetării a lansat, în premieră, Programul național de formare și certificare a autorilor de manuale școlare, o măsură considerată esențială pentru creșterea calității materialelor didactice utilizate în școli. Reforma introduce reguli noi în procesul de elaborare și achiziție a manualelor, punând accent pe profesionalizare și standarde ridicate.

Prima etapă a programului vizează instruirea unor specialiști care vor contribui la redactarea noilor manuale de matematică. Cursurile sunt susținute de experți naționali și internaționali din cadrul PractNet și includ teme precum transpunerea curriculumului în conținut didactic, aplicarea conceptului de „învățare în spirală” și integrarea resurselor digitale în procesul educațional.

Certificarea autorilor reprezintă o schimbare de fond în sistem. Astfel, va fi creată o bază de date a autorilor certificați, iar în procedurile de achiziție a manualelor va fi introdusă cerința ca minimum 30% dintre autori să dețină certificare. Programul a atras deja aproxi-

mativ 400 de cadre didactice, cele mai solicitate domenii fiind limbile străine, limba și literatura română, matematica și științele. Autoritățile anunță că instruirea vor continua în lunile următoare cu sesiuni dedicate integrării noilor concepții curriculare și schimburilor de bune practici.

Reforma nu se limitează doar la formarea autorilor. Ministerul pregătește o transformare amplă a manualelor școlare: criteriile de evaluare vor pune accent în proporție de 90% pe calitate, iar manualele vor fi modernizate atât din punct de vedere al conținutului, cât și al designului.

Manualele tipărite vor avea un format actualizat, structură clară,

fonturi adaptate și imagini de calitate, iar cele voluminoase vor fi divizate pentru a reduce greutatea ghiozdanelor. În paralel, toate manualele vor fi disponibile gratuit în format digital, iar utilizarea resurselor interactive va fi extinsă.

Un alt element important al reformei îl constituie preluarea unor modele europene. Pentru matematică, vor fi utilizate și manuale din Estonia, care vor fi adaptate la contextul național. Noua politică marchează una dintre cele mai importante reforme din ultimii ani în domeniul educației, cu impact direct asupra modului în care elevii vor învăța și profesorii vor preda în școlile din Republica Moldova.

Guvernul lansează Platforma RED pentru acces la resurse deschise

Instituțiile de învățământ din Republica Moldova vor beneficia de un sistem digital unificat pentru gestionarea și utilizarea resurselor educaționale, după ce Guvernul a aprobat, în ședința din 15 aprilie curent, conceptul de creare a Sistemului Informațional „Platforma RED”. Inițiativa face parte dintr-o strategie mai amplă de transformare digitală a educației și vizează îmbunătățirea accesului la conținuturi didactice moderne și de calitate.

Noua platformă va funcționa ca un depozit centralizat de resurse educaționale digitale, incluzând lecții interactive, manuale electronice, exerciții și alte materiale didactice. Aceasta va fi destinată elevilor, inclusiv celor cu dizabilități, cadrelor didactice și instituțiilor de învățământ, contribuind la asigurarea unui acces echitabil la educație.

Potrivit autorităților, Platforma RED va permite centralizarea conținuturilor educaționale, va introduce standarde comune și va facilita interoperabilitatea între diferite sisteme digitale. Totodată, vor fi implementate mecanisme clare de evaluare a calității resurselor, cu folosirea unor instrumente de monitorizare a utilizării acestora, inclusiv prin generarea de rapoarte în timp real, utile pentru elaborarea politicilor publice.

Necesitatea unei astfel de platforme este determinată de fragmentarea actuală a resurselor educaționale digitale. Deși există deja numeroase platforme și materiale disponibile, acestea nu sunt întotdeauna corelate cu cerințele curriculare, sunt dificil de identificat și utilizat, iar lipsa unui

format unitar reduce posibilitatea de reutilizare și adaptare.

Implementarea sistemului va contribui la utilizarea mai eficientă a resurselor publice, reducerea inegalităților în educație și promovarea unor practici didactice moderne, aliniate la standardele internaționale. Ministerul Educației și Cercetării, Dan Perciun, a declarat că lansarea platformei este planificată până la sfârșitul lunii iunie a.c.: „Vor putea fi găsite manuale digitale recent elaborate, urmează să avem video-uri pentru copii despre inteligența artificială și utilizarea acesteia, precum și alte resurse digitale”.

Dezvoltarea Platformei RED are loc în cadrul Programului „Promovarea educației de calitate și a oportunităților de învățare pe parcursul vieții pentru toți”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de UNICEF și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare. De asemenea, un sprijin financiar suplimentar este oferit de UNICEF în cadrul inițiativelor dedicate dezvoltării platformelor de resurse educaționale deschise.

Continuă Campania de abonare, pentru anul 2026!

Dragi cititori,

Vă invităm să fiți alături de săptămânalul nostru și în anul 2026! Abonându-vă la *Univers Pedagogic pro*, veți beneficia cu fiecare ediție de: cele mai relevante informații din lumea educației, interviuri, reflecții și diverse materiale de analiză, utile pentru elevi, studenți, cadre didactice, manageri, alți specialiști și persoane interesate de tot ce ține de tărâmul fascinant al didacticii și instruirii.

Abonarea se face la sediile Oficiilor Î.S. „Poșta Moldovei”.

Fiți parte din comunitatea noastră și așa vă veți conecta la subiecte stringente, dar și la teme inedite ce contează pentru educație!

Nou model de sprijin pentru copiii cu nevoi speciale în grădinițe

Un nou cadru de lucru destinat incluziunii copiilor cu cerințe educaționale speciale și dizabilități va fi testat, timp de un an, în instituțiile de educație timpurie din Republica Moldova. Inițiativa urmărește adaptarea procesului educațional la ritmul și particularitățile fiecărui copil, încă din primele etape de dezvoltare.

Schimbarea de abordare mută accentul pe intervenția timpurie. Cadrele didactice vor putea observa și semna din timp eventualele dificultăți de învățare, comportament sau adaptare, fără a aștepta etape avansate de evaluare. În acest mod, sprijinul

poate fi oferit mai rapid și mai eficient, în funcție de nevoile reale ale copilului.

Modelul propus funcționează pe mai multe niveluri de intervenție. Pentru situațiile ușoare sau de risc se vor aplica măsuri preventive, în timp ce cazurile care necesită expertiză suplimentară vor beneficia de implicarea specialiștilor. Pentru copiii cu dificultăți persistente sunt prevăzute intervenții complexe, pe termen mai lung, monitorizate constant.

Integrarea în colectiv rămâne un obiectiv central. În funcție de capacitățile individuale, copiii vor putea participa la programul educațional integral sau adaptat, astfel încât să rămână conectați la activitățile de grup și să-și dezvolte abilitățile sociale.

Pentru fiecare caz va fi elaborat un plan personalizat, care va stabili direcțiile de dezvoltare și tipurile de suport necesare. Procesul va fi gestionat la nivelul instituției de echipe formate din cadre didactice și specialiști, în colaborare cu familia.

Aplicarea noului model va fi însoțită de sesiuni de informare și formare profesională. În lunile următoare, un număr mare de educatori și specialiști debutanți vor fi instruiți pentru a putea implementa eficient aceste măsuri în activitatea zilnică. Prin această inițiativă, autoritățile urmăresc construirea unui sistem educațional mai flexibil și mai atent la diversitatea copiilor, în care sprijinul să fie oferit la timp, iar integrarea să devină o practică reală, nu doar un principiu.

„ANUL NICOLAE LABIȘ” LA CHIȘINĂU

Anul 2026, la 70 de ani de la dispariția tragică a celui pe care Eugen Simion l-a numit „buzduganul unei generații”, a fost declarat „Anul Nicolae Labiș”. Pentru prima dată, omagierea anuală a Poetului fălticenean va include întâlniri cu poeți, scriitori, oameni de cultură, universitari din România, Republica Moldova și Ucraina.

În spațiul din afara granițelor României, „Anul Nicolae Labiș” va debuta cu evenimentul intitulat „70 de ani de tăcere, 70 de ani de ecou: Nicolae Labiș”, organizat de Biblioteca Centrală, Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”, Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România (Filiala Chișinău), Cenaclul Literar Artistic „Nicolae Labiș”, Cenaclul Literar „Magia cuvântului” (profesioniști din Moldova, filiala Chișinău), Cenaclul Literar sub egida Primăriei Municipiului Chișinău și a Institutului Patrimoniului Cultural, cu participarea Universității de Stat din Moldova, specialitatea Științe ale Educației.

Manifestarea se va desfășura în data de 27 aprilie curent, ora 14.00, Sala cu Coloane, BM „B. P. Hasdeu” (Chișinău, Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 148). Moderată de Victoria Fonari, doctor, conferențiar universitar, USM, președinte al UZPR, Filiala Chișinău, și-a propus să valorifice „Transfigurarea mitului românesc în creația lui Nicolae Labiș”. Omagierea poetului fălticenean va include prezentarea vieții și a creației lui Nicolae Labiș, imaginea scriitorului în spațiul didactic în Republica Moldova, precum și un recital de poezie susținut de elevii liceelor „Vasile Alecsandri” și „Columna” din capitală.

Sub coordonarea Elenei Vorotneac, profesoară de limba și literatura română, și a Tatiane Scobioală, profesoară de artă teatrală, Liceul Teoretic cu Profil de Arte „Elena Alistar” din Chișinău, programul manifestării va include următoarele intervenții: Alina Strugaru, „Coordonate estetice în creația lui Nico-

lae Labiș”; Valeria Turcu, „Nicolae Labiș între mit și poezie”; Maria Axentiev, „Nicolae Labiș – poetul care a schimbat poezia”.

Cadrul didactic Ion Latu va susține discursul „Abordarea creației lui Nicolae Labiș din perspectiva manualului de limba și literatura română pentru clasa a V-a”. Cu această ocazie, un recital de poezie va fi susținut de Violeta Vozniuc, Valeria Grăcilă și elevii Liceului „Columna”. Expoziția „Oă Soarelu” va fi organizată de Victoria Rocaciuc, doctor habilitat, artist plastic de la Institutul Cultural din Chișinău.

Spațiul românesc va fi reprezentat de următorii oaspeți: Margareta Labiș, sora poetului; Sanda-Maria Ardeleanu, dr., prof. univ., Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava; Nicolai Barbă, dr., șef de lucrări, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava; Codrin Bența, directorul Colegiului Național „Nicu Gane” din Fălticeni; Constantin Bulboacă, președintele Cenaclului Literar „Nicolae Labiș” Fălticeni; Maria Crețu, scriitoare; Puiu Crețu, muzician; Ion Filipciuc, scriitor; Bogdan Amurăriței, actor; Adriana Malamciuc, bibliotecar la Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava; Liviu Timiș, realizator ECO TV.

Ghidul Olimpic, un mijloc important de promovare a valorilor olimpismului în rândul tinerilor

Comitetul Național Olimpic și Sportiv (CNOS) este angajat plenar în complexul proces de promovare a valorilor olimpice de excelență, prietenie și respect; acest lucru se realizează și prin intermediul proiectului „Lecții Olimpice”, pe care îl dezvoltă cu succes din anul 2012. În 2014 a fost publicată revista *Flacăra Olimpică*, care a fost distribuită profesorilor de educație fizică din țară și s-a bucurat de mare succes pentru că, prin intermediul ei, elevii au aflat multe lucruri interesante despre Mișcarea Olimpică și valorile inepuizabile ale sportului.

Lecțiile Olimpice, cu participarea medaliaților noștri olimpici din diferite timpuri, au ajuns în sute de școli ale țării, oferind elevilor răspunsuri cu privire la esența olimpismului și istoria Jocurilor Olimpice. În vederea continuării acestui proiect educativ, în cadrul unui parteneriat cu **Asociația Comitetelor Olimpice Europene**, Comitetul Național Olimpic și Sportiv a asigurat traducerea în limba română a **Ghidului Olimpic European**, care este suplimentat cu un capitol separat despre CNOS și medaliații noștri la cel mai de învergură eveniment sportiv de pe mapamond.

Autoarea Ghidului este **Maria Bulatova**, președintele Academiei Olimpice din Ucraina, doctor habilitat în științe pedagogice, profesor universitar, care în repetate rânduri a vizitat R. Moldova în vede-

rea promovării valorilor olimpice și a păcii. La rândul său, președintele CNOS, **Nicolae Juravschi**, dublu campion olimpic, a subliniat importanța lucrării pentru generația în formare: „Această publicație ajută tinerii să înțeleagă esența olimpismului, istoria Jocurilor Olimpice și realizările atleților, motivându-i să practice sportul și exercițiul fizic. În același timp, Ghidul este un suport metodologic pentru Proiectul Lecții Olimpice, care contribuie la dezvoltarea intelectuală și emoțională a tinerilor. Mă bucur că elevii și studenții beneficiază de mesajele utile care se conțin în Ghid, ceea ce contribuie în mod sigur la dezvoltarea personalității lor”. Cercetătorul științific Ion Valer

Xenofontov, doctor în istorie, conferențiar universitar, a subliniat aportul CNOS la promovarea educației în rândul tinerilor. Și profesori de educație fizică din mai multe localități ale țării apreciază suportul real al lucrării în misiunea lor de promovare a modului sănătos de viață și a valorilor olimpice în sistemul de educație reprezentat, fără doar și poate, o metodă pedagogică eficientă, care contribuie la dezvoltarea armonioasă a personalității umane.

Reporter UPp

Camere video în grădinițe, o nouă inițiativă pentru creșterea siguranței copiilor

Autoritățile din Republica Moldova analizează introducerea sistemelor de supraveghere video în grădinițe, ca parte a unui set de măsuri menite să consolideze siguranța în instituțiile de educație timpurie. Inițiativa a fost anunțată de Ministerul Educației și Cercetării, venind în contextul unor sesizări privind comportamentul unor cadre didactice, dar și al preocupărilor tot mai frecvente legate de protecția copiilor.

Potrivit reprezentanților Ministerului, instalarea camerelor ar putea contribui la prevenirea incidentelor și monitorizarea mai eficientă a activităților desfășurate în grădinițe, oferind totodată un plus de transparență pentru părinți și

autorități. Angela Prisăcaru, șefă adjunctă a Direcției generale politice în învățământul general, a declarat că sistemele de supraveghere nu vor afecta intimitatea copiilor. Astfel, camerele nu vor fi instalate în spații sensibile, precum dormitoare sau grupurile sanitare, ci exclusiv în zonele comune — holuri, săli de activități sau alte locuri destinate interacțiunii.

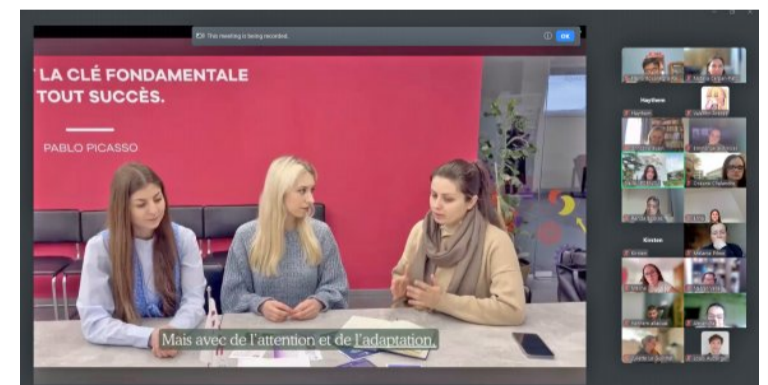
Deși măsura este gândită la nivel național, implementarea acesteia nu va beneficia, cel puțin în prima etapă, de o finanțare centralizată. În consecință, responsabilitatea achiziției și instalării echipamentelor va reveni autorităților publice locale sau fondatorilor instituțiilor de educație timpurie.

În perioada următoare, Ministerul Educației și Cercetării urmează să elaboreze un regulament detaliat privind utilizarea sistemelor de supraveghere video. Documentul va stabili condițiile de instalare, accesul la înregistrări și măsurile de protecție a datelor, astfel încât drepturile copiilor și ale angajaților să fie respectate, iar utilizarea camerelor să fie clar reglementată și transparentă.

Parteneriat academic consolidat printr-un proiect internațional francofon

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău își extinde cooperarea internațională printr-un nou rezultat notabil al colaborării cu Universitatea Rennes 2, în cadrul proiectului francofon „Intercultural Virtual Societal Challenge” (IVSC), desfășurat între 3 februarie și 7 aprilie curent. Inițiativa, coordonată de instituția franceză, a reunit studenți din mai multe regiuni ale lumii, inclusiv din Peru, Statele Unite ale Americii, Burkina Faso, Algeria, Egipt și Republica Moldova.

Activitățile s-au desfășurat în limba franceză și au pus accent pe cooperarea interculturală și dezvoltarea competențelor academice într-un mediu globalizat. Studenții Facultății de Limbi și Literaturi Străine de la UPSC au lucrat în echipe internaționale, fiind ghidați de masteranzi ai Universității partener din Franța. Pe parcursul

proiectului, aceștia au parcurs toate etapele realizării unor produse multimedia, de la documentare și cercetare de teren până la editare și producție video, având ca temă centrală incluziunea socială.

În urma acestei colaborări au fost realizate două materiale video axate pe diversitatea în mediul profesional și pe barierele de comunicare, reflectând preocupările actuale ale societății contemporane. Dincolo de rezultatele concrete, participanții și-au consolidat competențele lingvistice în limba franceză, abilitățile digitale și capacitatea de a lucra în contexte mul-

ticulturale.

Proiectul face parte dintr-un program lansat în 2025 de Alianța Franceză și Ambasada Franței, având drept obiectiv susținerea colaborărilor academice francophone. Reprezentanții UPSC consideră că această inițiativă deschide noi perspective de cooperare cu partenerii europeni în cursul anului 2026. Coordonarea proiectului a fost asigurată atât de echipa Universității franceze, cât și de responsabilii instituționali din Chișinău, care au contribuit la buna desfășurare a activităților și implicarea activă a studenților.

Vasile Ciubuc: „La concursul aniversar Mihail Starovețchi din Ucraina, ne-am învrednicit pentru prima dată de Premiul Mare”

Tendința de a învinge răul din lume prin artă și frumos este o dovadă că arma binelui și a dreptății reflectată prin muzică se îndreaptă împotriva celor ce fac abuz de forță militară, distrugând naționalități și popoare. Prin activitatea lor, tinerii instrumentiști de la Liceul Republican de Muzică „Ciprian Porumbescu” din capitală duc în lumea întreagă faima

instituției, a profesorilor, precum și cuceresc premii la multe competiții desfășurate în diferite țări, grație prestației lor deosebite. Tinerii talente, copii și adolescenți care învață să mănuiască felurite instrumente muzicale, au dovedit că prin străduință și efort continuu pot să atingă performanțe frumoase. Participând la diverse competiții, naționale și internaționale, inter-

pretând cu măiestrie piese muzicale de compozitori clasici și contemporani, au ieșit învingători în repetate rânduri. Recent, în primăvara curentă, doi liceeni au devenit laureați la un concurs desfășurat în țara vecină, la Ternopil, Ucraina, fapt despre care ne-a relatat Vasile Ciubuc, artist emerit și profesor cu experiență, deținător al gradului didactic superior.

- Prin ce s-a remarcat concursul tinerilor instrumentiști din Ucraina?

Vasile Ciubuc: Concursul „Ven Venti”, ediția a VIII-a, ce a avut loc la final de martie curent în orașul Vinița, s-a desfășurat pentru elevi care cântă la instrumentele de suflat, atât de alamă cât și de lemn. Am activat ca președinte al juriului la instrumente de alamă. Pot specifica că au participat la concurs reprezentanți de la Academile de Muzică din Kiev, Luhansk, Dnipro și alte localități. Au luat parte la concurs și elevi din Slovenia, evoluând la instrumente de suflat din lemn – oboi, clarinet etc. În plus, fiecare membru al juriului a susținut lecții de masterclass. Am asistat la toate lecțiile de masterclass ale colegilor mei, iar acești profesori au fost prezenți și la orele susținute de mine. Am sesizat cu satisfacție că interesul manifestat față de muzică pe tot parcursul evenimentului, până la finalul competiției, a fost foarte mare, atât din partea pedagogilor cât și a părinților, elevilor. Au fost puse foarte multe întrebări și s-au oferit răspunsuri pe potrivă, s-au încins discuții aprinse care au întrecut toate așteptările. Aș remarca că educația muzicală creează teren pentru a cultiva o diversitate, o bogăție de talente, ceea ce elevii au demonstrat prin prestația lor deosebită. De asemenea, mă bucură faptul că se acordă o mare atenție luptei pentru pace. În pofida tuturor împrejurărilor create de situația de război din Ucraina, acest eveniment vine să propage arta și tinerii talente – viitorul națiunilor. Spre regret, ca să continuăm concursul, eram nevoiți să ne retragem pentru câteva ore în locuri de siguranță până se termina alerta de pericol.

- Fiind participanți la mai multe concursuri din Ucraina destinate tinerilor instrumentiști, v-ați întors și cu Premiul Mare...

- De Premiul Mare ne-am învrednicit, pentru prima dată, la concursul jubiliar „Mihail Starovețchi” din Ucraina, aflat la cea de-a X ediție, ce a avut loc la Ternopil. De remarcat că acest eveniment a fost organizat în memoria distinsului pedagog M. Starovețchi, la instituția unde el a activat și educat foarte multe generații de trompetiști, ce au dus faima măiestriei interpretative în toată lumea. În vrednicindu-ne de Premiul Mare al concursului, am câștigat și o trompetă meșterită de

foștii elevi ai pedagogului renumit. Pe lângă faptul că studiază, unii discipoli de-ai lui Mihail Starovețchi se ocupă și de producerea instrumentelor, meșteresc trompete. Chiar din prima etapă, elevul nostru Lucian Sârbu s-a evidențiat printre ceilalți concurenți, ca ulterior prestația lui pe scenă să fie apreciată și mai mult. Evoluând cu succes, el a demonstrat că este capabil să atingă un nivel excepțional de măiestrie.

Opinii ale elevilor

- Cum ți-a reușit să devii laureat al Premiului Mare la concursul internațional „Mihail Starovețchi” al tinerilor trompetiști?

Lucian Sârbu, elev în clasa X: Am avut ocazia să particip la acest concurs, unul foarte complicat și bine organizat pentru tinerii trompetiști. Concurenții au evoluat conform categoriei de vârstă. Au participat elevi și studenți în circa trei categorii. M-am bucurat ascultându-i și pe băieții și fetele mai mari decât mine. Mulți erau concurenți puternici după părerea mea, având studii de masterat. M-am străduit să-mi controlez emoțiile care mă cuprinseseră în acele momente, să fiu eu însumi stăpân pe forțele mele, să nu abordez alte strategii de interpretare decât cele pe care le cunoșteam bine. De obicei, când mă antrenez zilnic la trompetă, câte o oră sau mai mult, îmi organizez bine orarul, iau în considerare ce proiecte am de realizat în timpul zilei, ce sarcini îmi stau în față, deoarece sunt membru și al tuturor orchestrelor din liceu. Știindu-mi puterile, capacitățile, îmi doresc să continui studiul muzicii instrumentale. Mă gândesc să învăț mai departe în Austria ori în Germania, la fel ca și sora Nicoleta, care a studiat tot aici, la Liceul „Ciprian Porumbescu”, iar acum învață în Austria la conservator.

- Fiind pasionat de muzică, pe care dintre compozitori îi simți mai aproape de suflet?

- Sunt pasionat de mai multe genuri de muzică. Îmi place perioada romantismului, ascult cu plăcere simfoniile unor compozitori, precum Mahler, Ravel, Schubert. Desigur, prefer muzică pentru trompetă. Deseori cu multă plăcere am ascultat concertul pentru trompetă de compozitorul Oleg Negruța, interpretat de Dumitru Hanganu la Sala cu Orgă. La concursul „Eugen

Coca”, piesa obligatorie pentru categoria C este „Improvizație” de Vladimir Rotaru. Această piesă, de asemenea, îmi place s-o interpretez la trompetă.

- Cum v-ați evidențiat la concurs și ați obținut locuri de frunte?

David Cecan, elev în clasa a VI-a, laureat al diplomei de gradul II: Sub îndrumarea profesorului Vasile Ciubuc, am participat la acest concurs împreună cu David Gherman, colegul meu, și mai mulți elevi din Ucraina, evoluând alături de mulți concurenți talentați. De mic copil visam să cânt la vreun instrument muzical. În familia noastră muzica e îndrăgită și de fratele meu, care cântă la clarinet, și de tatăl meu, care cântă la nai. Sora mea a studiat un timp pianul. Iar eu am decis să cânt la trompetă. Participând la concurs, am sperat că voi fi apreciat și cred că mi s-a decernat după merit Diploma de gradul II. Desigur, m-am bucurat mult și cred că voi evolua și la alte concursuri de prestigiu.

David Gherman, elev în clasa a VI-a, laureat al Diplomei de gradul I: Pentru prima dată am participat la un concurs în altă țară, un concurs internațional.

Erau concurenți talentați și puternici. M-a impresionat dorința lor de a cânta la trompetă, precum și numărul mare de participanți. Cu unii dintre ei am făcut cunoștință, cu profesorii lor. În copilărie, îmi amintesc acum, găsisem un fluier la un prieten de-al tatălui meu. Vreun an, mi-a plăcut să cânt la fluier, însă am ales trompetă și am frecventat Școala de muzică din Vadul lui Vodă.

Profesorul nostru, Vasile Ciubuc ne-a pregătit bine, ca să putem evolua pe o scenă mare. Ne-a învățat cum să ne pregătim moral pentru competiție, astfel ca atunci când ieșim în public să fim liniștiți, să ne simțim în siguranță, să cântăm la fel cum cântăm acasă. Pentru a fi capabil să cânti bine la un instrument, e necesar să te antrenezi mereu. Dimineața, înainte de lecții, începem să facem exerciții fizice, împreună cu profesorul Vasile Ciubuc, alături de alți colegi; ne antrenăm, încercăm să încălzim corpul – treptat facem exerciții pentru mușchii gâtului, cavității bucale, pentru urechi, ochi și pentru alți mușchi implicați în timp ce cântăm la trompetă etc. După mai mult de o oră de exerciții, mergem în clasă la lecțiile de studiu a obiectelor generale, după masă continuăm orele de studiu-

ere muzicală. În familie ne place tuturor muzica. Sora mea, în vârstă de 14 ani, după ce a cântat timp de 4 ani la pian, a început să studieze saxofonul la Școala de artă din Vadul lui Vodă. Mama cântă la pian.

- Dle Vasile Ciubuc, pe parcursul anilor ați educat mulți elevi care au devenit renumiți prin talentul lor deosebit. Despre care dintre discipolii Dvs. vă amintiți cu deosebită bucurie acum?

- Desigur, am avut mulți elevi talentați, îndeosebi mă mândresc cu Dumitru Hanganu, care a parcurs o cale rodnică pe tărâmul interpretativ la trompetă. În prezent și-a susținut cu brio teza de doctor. Sunt satisfăcut că am avut prilejul să prezint avizul meu referitor la această teză. El a studiat la trompetă fiindu-mi elev din clasa VI. În anii studenției l-am îndrumat să devină membru al Orchestrei simfonice de la Teatrul de Operă și Balet „M. Bieșu”. În calitate de Prim solist la trompetă, a avut ocazia să participe la spectacole cu acest colectiv prin mai multe țări ale Europei: Spania, Marea Britanie, Qatar. În timpul studiilor la Sankt-Petersburg a concertat prin țările de pe peninsula Scandinavă, evoluând în calitate de trompetist. În prezent, D. Hanganu exercită funcția de profesor la Academia de Teatru, Muzică și Arte Plastice din Chișinău. Este un instrumentist de mare valoare la orchestra „Lăutarii”, excelând prin vocația sa în interpretarea pieselor atât din muzica clasică cât și populară.

- Ce planuri de viitor aveți?

- Mă bucur în prezent că pot să continui cu succes activitatea de profesor, mă rog bunului Dumnezeu să-mi dea putere și sănătate să pot instrui mai departe elevii, să pot antrena viitori artiști – trompetiști talentați. Bineînțeles, a exercisa, a cânta la un instrument pentru ca să obții o anumită măiestrie cere timp, răbdare, insistență, dar exerciția este și acea putere care stă la baza tuturor realizărilor. Contând pe eforturi susținute, pe munca noastră zilnică, credem în capacitățile elevilor noștri capabili să deprindă arta instrumentală, să se cultive și să evolueze cu măiestrie în R. Moldova, precum și pe scenele mari din Europa și de pe mapamond.

A intervievat
Elvira ȚAGANAȘ-PÂNTEA

Valeria Florea-Dascăl – muzica cuvintelor și frunza Neamului cu rădăcini!

Cu o desăvârșită măiestrie a literelor, Valeria Florea-Dascăl transformă gândurile și ideile într-un ocean de enunțuri, care renasc din sensibilitatea propriului destin, ancorat pe fundalul binelui, frumosului, sentimentalului și autobiograficului. Fiind „în așteptarea ghiocilor”, ea reușește să înșire gânduri pline de spirit, pagini de istorie din viața „românilor de altădată”, din care a reușit cu apa mării „să spele ruinele și durerile”, iar „femeia cu arma” să împrăștie mereu manuscrisele pe masa de scris, ca mai apoi să fie așteptată în tăcere și privită dintr-un colț al minții...

Aceste trei cărți de nuvele „Femeia și Arma”, „În așteptarea ghiocilor” și „Marea spălând ruinele și durerile” se înscriu în palmaresul prozatoarei cu anul 2025 și toate trei îți răvășesc lăuntricul. Cu certitudine, *nuvela trăiește!* Da! Sentimentele sunt amestecate-n nuvele, dar se deslușesc liber prin cursivitatea ideilor, prin care aflăm toată biografia prozatoarei ca un testament al vieții sale. Suita de povestiri ticluite prin împrejurările vieții de rutină de tot soiul, cu probleme și disperări, eforturi, zel intelectual și confuzie sufletească, întâlniri cu prieteni și neprieteni, furii și iubiri, perplexități și speranțe – toate sunt o plămăuire a unei realități. Pasiunea pentru lectură o datorează irepetabililor părinți. Orice carte scrisă constituie o descărcare de energie, o pregătire de viață, un exercițiu de relaxare, o stăpânire de sine, un efort feminin, o creativitate.

Nuvelele psihologo-realiste înscriu un singur fir narativ și se desfășoară cronologic. Numărul personajelor este redus, ba uneori rămâne numai scriitoarea cu gândurile și durerile sale. Fiecare pagină scrisă constituie o nouă filă din viața ei, în care toate ideile și trăirile sunt înșirate cu înțelepciune și modestie. Nuvelele te captivează, trăiești împreună cu ea sentimente precum dragostea eternă, melancolia, tristețea, fericierea sau durerea înăbușită de ani de zile. Este o femeie puternică și conturează frumosul în orice diagonală a Universului, ca mai apoi să-l transforme

într-o carte. Sunt personaje reale, de la noi, de-acasă, dar care contează mult pentru ea! Ele o motivează să creeze, prin ele ea reflectă destine umane.

Valeria Florea-Dascăl este un spirit polemic, uneori contradictoriu, critic, sincer, dar fără fărâmițe de ostilitate. Aceste gânduri pline de spirit le-a păstrat pentru sine, pentru un timp mai altul, de teamă sau de frică că ceilalți nu-i vor înțelege sinceritatea și gândurile dăruite celor dragi inimii, dar poate și de un pic de egoism, să nu-i descopere toți sinceritatea despre cei dragi sufletului. Și, în fine, aceste gânduri au spart ghețarul și au așternut aici, pe hârtie, o parte din sufletul ei, „din viața celor mai aproape spiritului ei, din tot noianul de sentimente care au cuprins-o cândva demult”. Poate mai mult decât ar fi vrut. Am simțit în ea o datorie față de cititorii săi, i-a lăsat pe toți să o descopere, să-i simtă mai aproape. În unele nuvele cuvintele, în aparență, poate nu înseamnă nimic, dar altădată înseamnă totul! Poate unele eseuri și-au pierdut magia, rezonanța, emoțiile, povestind de o simplă întâmplare. Altele vibrează continuu, sunt vii, ajung direct la suflet, construiesc poduri din funii bine legate pentru a uni spiritele, inimile, forțele și amintirile celor care se află dincolo de zid.

Pentru mine aceste culegeri de nuvele constituie un pod durabil spre Valeria Florea-Dascăl, care scrie cu penița muiată-n călimara cu cerneală sanguină. Ea este omul, care a învățat să fie singură fără

să se plângă, fără să se teamă, fără a considera singurătatea o închiisoare. Pentru Ea singurătatea este o libertate! Are o pasiune maximă pentru adevărul adevărat. Nu-i este frică a spune lucrurilor pe nume, chiar dacă pătimește și nici nu se înpăimântă de acele prețuri morale pe care le plătește pentru sinceritate. Oare aceasta nu este *Femeia cu Arma*?

Dacă „În așteptarea ghiocilor” nuvelele psihologice îmbină viața reală cu cele de cultură și istorie de veacuri, iar „Marea spălând ruinele și durerile” este o descriere „tot despre noi, cei de acasă, tot despre locurile dragi rămase, ca un dor, undeva departe, tot despre cele ce au loc în sufletul ei, și nu pe suprafața insensibilă a Lunii” (Nicolae Dabija), apoi în „Femeia și Arma” totalmente și-a „dezbrăcat sufletul și a săpat adânc de tot în propriul sine”. „Scriu cărți despre Mine! Ca să nu-mi mai leg visurile de alții ci, sunt *Femeia și Arma*

vieții proprii. Tăcerea mă doare, penița mă tămăduiește, mă întremează, mă înfiripează” (V. Florea-Dascăl).

Mereu păstrează istoria neamului și viața familiei. „Femeia și Arma” creează palmaresul estetic, un martor al trecutului și prezentului, care prezice viitorul. Orice nuvelă mi-a inspirat multă curiozitate, deoarece este mereu atrasă de viața cotidiană prin a-și descoase și a-și întoarce pe dos destinul. Sunt ticluite cu migală și constituie un Univers Dumnezeiesc. Nicio altă sursă de informație – TV, Radioul, Netul, Presa nu poate înlocui Cartea, care ne învață a percepe orice înce-

put, să nu ne lăsăm pradă unei închisori lăuntrice și unor stări confuze. Viața este mereu o luptă pentru existență, pentru fericire și libertate. În acest vârf al pluralității, care constituie spectacolul oricărei vieți, este atât de comun „drumul către tine însuși”, „filosofia vieții”, „femeia cu spirit combativ”, „vagoanele memoriei”. Rândurile despre GULAG-ul siberian le-am citit într-o tăcere dureroasă. Reușește să îmbogățească patrimoniul de amintiri prin dialogul Siberiei de gheață plin de lacrimi și dureri. Rana nu se vindecă, căci amintirile dor și au luat o altă cursivitate – Ucraina și drama ei! Familia mea a fost deportată acolo, unde gerul ne-au rupt oasele și ne-au gârbovit spatele, dar dorul de Neam și de Țară ne-a ținut pe verticalitate! Aici găsim o îmbinare a planului imaginar cu cel real, chiar din titlu ne dăm seama de o acțiune reală, dar și imaginară. Toate nuvelele și găsim un numitor comun: „Eu și Arma”, care este omniprezentă.

„Înconjoară-te de oameni care te fac fericit, te fac să râzi, care te ajută când ai nevoie.

Ei sunt cei care merită să-i păstrezi în viața ta. Toți ceilalți sunt doar în trecere...”

Da, romanele prozatoarei nu au devenit bestseller, dar acest spirit nestăvilat, neoprit, chiar dacă nici nu i se cere, nepotolit, chiar dacă se simte istovit, nestăpănit, chiar dacă multe le îndură, mereu deține o candoare și implicare. Creația ei se identifică cu neamul basarabean, cu cel român de pretutindeni, care constituie o adevărată simfonie a emoțiilor spirituale. Cartea i-a devenit cel mai bun prieten, care-o însoțește în timp și spațiu în ani plini de urcușuri, coborâri și înălțări. Pe deplin, este bucuria schimbărilor, întâlnirilor, despărțirilor... O neobosită scriitoare nu se lasă să i se irosească în zadar creierul, îl explorează până la extrem. Este foc și generator de energie creativă cu o sălbatică imaginație. Truda ei o asociază cu arta dăltuirii în lemn de Constantin Brâncuși în „Coloana Infinitului”. Ea face artă precum respiră, căci creația ei mereu dezvăluie durerile, tăgăuirile și bucuriile neamului nostru. Ea zace de o „maladie incurabilă” a scriuturii, prin care și creează personalitatea sa cu-n pronunțat caracter notoriu. Cu brio se înscrie ca un mesager al timpului cu legi draconice, este un martor ocular atent, precaut, scrupulos și prudent. Luptă pentru cauza națională, nu se vinde și nici nu se lasă cumpărată! Cărțile prozatoarei sunt pline de iubire, de emoții, de noi începuturi și mereu îmi amintesc că acolo, unde există viață, unde „înfloresc ghiocii”, iar „marea spală durerile” există speranță, unde există iubire, există iertare. Iată povestea vieții Valeriei Florea-Dascăl, care nu se oprește acum și aici, continuă, precum și suflul ei scriitoricesc.

P.S. Lume! Oprește-te o clipă pentru a da uitării problemele cotidiene și descoperă cu ochii inimii și ai spiritului tot ce te poate încânta, pentru a te schimba în ritmul pozitiv al vieții moderne, lecturând o Carte!

Ludmila BOTNARIUC,
Direcția Generală
Educație Orhei

Ina Cernei și Alexandr Ursul, medaliați la Cupa Mondială de Sambo în categoria nevăzători

Sportivii moldoveni Ina Cernei și Alexandr Ursul au urcat pe podiumul de premiere în cadrul categoriilor lor de greutate după o evoluție excelentă la Cupa Mondială de Sambo, desfășurată în zilele de 11-12 aprilie la Erevan (Armenia). Ei au participat la probele rezervate nevăzătorilor (para-sambo), demonstrând mult caracter și o măiestrie deosebită, în compania unor sportivi de top din diferite țări.

Astfel, Ina Cernei, ghidată de antrenorul Vitalie Gligor, a cucerit medalia de argint la acest prim turneu de ranking (de stabilire a ratingului) din acest an, organizat de International Sambo Federation. Competiția are o importanță majoră pentru atleții care caută

să acumuleze puncte în vederea accederii pe scara ierarhiei mondiale. Conaționala noastră, care practică și para-judo, a avut o prestație excelentă în categoria BVI SAMBO SVI-1 (59 kg), etalând o pregătire tehnică de excepție. La rândul său, Alexandr Ursul (64 kg, SVI-1) și-a adjudecat distincția de

bronz, după un parcurs competitiv cât se poate de solid într-o atmosferă concurențială acerbă.

Este de menționat că Federația internațională de profil investește masiv în standardizarea clasificărilor destinate sportivilor cu deficiențe de vedere pentru a extinde calendarul competițional și a majora numărul de țări participante la asemenea turnee – criterii esențiale pentru recunoașterea paralimpică. Procesul de includere într-un program paralimpic este complex, presupunând popularitate globală, respectarea unor standarde riguroase privind guvernarea și procedurile antidoping, accesibilitate și sustenabilitate competițională. Para-sambo pentru nevăzători este o probă

adaptată a acestei lupte, ce a fost creată în mare parte pe baza disciplinei de judo. În sens clasic, sambo face parte din categoria

artelor marțiale cu aplicarea unor procedee de autoapărare fără utilizarea armelor.

Iulian BOGATU

Tot mai puține posturi vacante în educație

Sistemul de învățământ general din Republica Moldova începe să-și reducă deficitul de cadre didactice. Datele recente arată că, pentru anul de studii 2026-2027, sunt disponibile 1.365 de funcții didactice vacante cu normă deplină (peste 14 ore săptămânal), angajate pe perioadă nedeterminată – un nivel mai redus decât în anii precedenți.

Scăderea nu este întâmplătoare. În comparație cu anul trecut, când erau raportate peste 1.500 de posturi libere, diminuarea este vizibilă. Privită în perspectivă, tendința devine și mai clară: în doar doi ani, numărul funcțiilor neocupate s-a redus cu mai bine de un sfert, semn că măsurile de atragere a cadrelor didactice încep să producă efecte.

Chiar și în aceste condiții, unele zone continuă să resimtă lipsa profesorilor. Capitala rămâne în fruntea

listei, urmată de Comrat și mai multe raioane din centrul țării, unde necesarul de specialiști rămâne ridicat. În paralel, tot mai mulți absolvenți decid să intre în sistem. Anul 2025 a adus cel mai mare număr de tineri angajați din ultimul timp, depășind nivelurile înregistrate anterior. Evoluția este una constantă, de la mai puțin de 300 de angajări în 2022 la peste 400 în prezent.

Preferințele tinerilor indică o orientare clară către funcțiile de învățător și educator, dar și către discipline de bază, precum limba română și istoria. Din punct de vedere geografic, cei mai mulți aleg să activeze în centrele urbane sau în raioanele mai dezvoltate, unde condițiile de muncă sunt percepute drept mai favorabile.

Reprezentanții din domeniu pun această dinamică pe seama politicilor de stimulare aplicate în ultimii ani. Campaniile de promovare a profesiei, alături de mecanismele de repartizare a absolvenților, au contribuit la creșterea interesului pentru cariera didactică.

În același timp, pachetul de facilități oferit noilor angajați devine un argument tot mai puternic: sprijin financiar consistent la început de carieră, reducerea sarcinii didactice în primii ani, compensații pentru materiale și locuință, concedii extinse și programe de mentorat. Autoritățile susțin că vor continua aceste intervenții, mizând pe consolidarea resursei umane din educație și pe menținerea unui ritm descendent al posturilor vacante.

Educația ca vocație: parcursul unui tânăr specialist între rigoare și creativitate

În contextul actual al educației, marcat de dinamism, adaptabilitate și nevoia permanentă de inovare, rolul tânărului specialist devine esențial în configurarea unui demers didactic autentic și eficient. Integrarea în sistem presupune nu doar aplicarea cunoștințelor dobândite, ci și capacitatea de a construi, iniția și contribui activ la dezvoltarea comunității educaționale.

Debutul meu profesional a început la IP Liceul Teoretic cu Profil de Arte „Ion și Doina Aldea-Teodorovici” din Chișinău, instituție care a reprezentat pentru mine nu doar un punct de pornire, ci un veritabil spațiu de formare și afirmare. Aici, pasiunea pentru limba și literatura română și limba franceză s-a concretizat într-o activitate didactică susținută, orientată spre calitate și implicare.

Un rol determinant în conturarea parcursului meu profesional l-a avut administrația instituției, care s-a remarcat prin deschidere, profesionalism și susținerea inițiativelor cadrelor didactice. Printr-o viziune managerială coerentă și orientată spre dezvoltare, conducerea liceului a creat un cadru favorabil afirmării tinerilor specialiști, oferind nu doar suport logistic, ci și îndrumare

metodică, încurajând participarea la activități extracurriculare și promovând inovația în procesul educațional. Astfel, mediul instituțional a devenit unul stimulant, în care ideile au fost valorificate, iar implicarea – recunoscută și apreciată.

Integrarea mea în colectivul didactic a fost facilitată de un climat bazat pe colaborare, respect și schimb de bune practici. Relațiile profesionale construite cu colegii au contribuit semnificativ la dezvoltarea mea continuă, oferindu-mi oportunitatea de a învăța, împărtăși experiențe și participa activ la viața instituției.

Sub îndrumarea mentorilor mei – cadre didactice cu experiență în domeniul limbii și literaturii române, Iurie Donțu, directorul instituției,

respectiv în domeniul limbii franceze, Natalia Zaporjan, am reușit să îmbin rigoarea științifică cu abordările moderne și interactive. Sprijinul acestora a fost esențial în adaptarea mea la cerințele actului didactic, oferindu-mi repere clare și încrederea necesară pentru a-mi dezvolta propriul stil pedagogic. Activitatea mea didactică nu s-a limitat doar la lecțiile desfășurate în sala de clasă, ci s-a extins în mod firesc și în sfera activităților asistate la colegi. De asemenea, m-am implicat în activități inter- și extrașcolare, interdisciplinare, contribuind astfel la consolidarea competențelor dobândite.

Implicarea mea s-a concretizat și în organizarea unor activități educaționale relevante, precum concursul „Cangurul Lingvistic” și „Săptămâna Francofoniei”, evenimente realizate în colaborare cu mentorii. Aceste acte pedagogice au avut ca scop stimularea interesului elevilor pentru studiul limbilor, dezvoltarea competențelor de comunicare și promovarea valorilor culturale europene, contribuind la crearea unui mediu educațional activ și participativ. Nu încap doială că dincolo de orice rezultat, cea mai valoroasă rămâne susținerea oferită elevilor, acea prezență discretă, dar esențială, care le dă curaj să se descopere, să îndrăznească și să crească, transformând fiecare experiență într-un pas sigur spre devenirea lor.

Fiecare experiență trăită în acest parcurs profesional a contribuit la formarea mea ca tânăr specialist, oferindu-mi încrederea și motivația de a merge mai departe cu responsabilitate și dedicare. Drumul pe care l-am ales este al implicării continue, învățării și construirii, zi de zi, a unor valori autentice în rândul elevilor. Pentru mine, școala este locul unde prind rădăcini visurile și unde, cu grijă și răbdare, se conturează viitorul fiecărui elev.

Liliana VOITENCO,
profesoară de limba română
și limba franceză,
tânăr specialist

Cum se învață respectul încă din grădiniță

Un articol publicat de EduPedu, în baza unei analize apărute pe Edutopia, readuce în prim-plan o realitate esențială din educația timpurie: respectul nu este o regulă pe care copiii o pot urma automat, ci o abilitate care trebuie construită treptat, prin experiențe concrete și relevante. În practica educațională, cadrele didactice le cer frecvent copiilor mici să „fie respectuoși”, însă fără a crea contexte reale în care aceștia să înțeleagă ce presupune, de fapt, acest comportament.

Specialiștii atrag atenția că, în lipsa unor activități aplicate, noțiunea rămâne abstractă și dificil de internalizat. Autoarea recomandărilor, Cara Zelas, propune o serie de activități simple, dar eficiente, care pot fi integrate cu ușurință în rutina zilnică a grădiniței. Acestea au rolul de a transforma respectul dintr-o cerință formală într-o experiență trăită și înțeleasă de copii.

Descoperirea asemănarilor și diferențelor

Una dintre activitățile propuse este jocul „la fel sau diferit”, desfășurat în cerc. Prin întrebări simple, copiii sunt invitați să observe atât ceea ce îi aseamănă, cât și ceea ce îi diferențiază. Exercițiul contribuie la dezvoltarea unei perspective deschise asupra diversității și îi ajută pe cei mici să înțeleagă că diferențele nu reprezintă bariere, ci elemente firești ale unei comunități.

Realizarea de autoportrete reprezintă o altă metodă prin care copiii sunt încurajați să își exploreze identitatea. Discuțiile generate în jurul acestor lucrări stimulează acceptarea de sine și dezvoltarea încrederii. Specialiștii subliniază că un copil care se simte confortabil cu propria identitate va manifesta mai ușor respect față de ceilalți.

Diversitatea formelor de comunicare

În același timp, activitățile care implică învățarea unor cuvinte în alte limbi sau în limbajul semnelor contribuie la lărgirea orizontului de înțelegere a copiilor. Ei descoperă că există mul-

tiple modalități de exprimare și învață să aprecieze diferențele culturale și lingvistice din jurul lor.

Respectul, înțeles prin situații concrete

Un alt demers important îl reprezintă discuțiile aplicate despre comportamentele respectuoase. Întrebările simple, precum „Cum arată bunătatea?” sau „Cum știm că cineva ne ascultă?”, îi ajută pe copii să identifice exemple clare din viața de zi cu zi. Integrarea unor situații reale face ca regulile să devină vizibile și ușor de înțeles.

În final, activitatea de realizare a unui „cub al comunității” îi implică direct pe copii în definirea valorilor grupului. Lucrând în echipă, aceștia aleg și ilustrează concepte precum bunătatea, întruajutorarea sau încrederea, care devin repere în viața de zi cu zi a clasei.

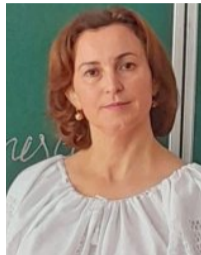
Un fundament pentru învățare și relaționare

Potrivit specialiștilor, rezultatele acestor practici sunt vizibile și de durată: copiii devin mai implicați, colaborează mai ușor și își dezvoltă capacitatea de a relaționa armonios. Respectul nu mai este perceput ca o regulă impusă, ci ca o parte firească a interacțiunilor zilnice. În acest context, educația timpurie capătă un rol esențial în formarea unor comportamente sociale sănătoase, demonstrând că valorile fundamentale se construiesc încă din primii ani de viață, prin experiențe directe și ghidaj atent.

„Caravana Valorilor. Itinerar literar-artistic” – o călătorie prin universul literaturii

În contextul lumii contemporane, marcate de globalizare, digitalizare și schimbări rapide, cunoașterea și promovarea valorilor naționale și universale devine tot mai importantă. Acestea contribuie la consolidarea conștiinței culturale și la formarea unui sentiment de apartenență la spațiul românesc.

Carolina NEGHIN,
profesoară de limbă și literatură
română, grad didactic I,
IPLT „Univeresul”,
mun. Chișinău

Educația contemporană caută permanent metode inovatoare de a capta interesul elevilor pentru un studiu mai eficient, iar literatura rămâne un spațiu privilegiat pentru formarea competențelor de percepere a identității lingvistice și culturale. Din această convingere, am elaborat auxiliarul didactic „Caravana Valorilor” – un proiect educațional care transformă lecția de limbă și literatură română într-un cadru viu de descoperire, reflecție și dezvoltare personală.

„Caravana Valorilor” este o invitație la o călătorie inițiată prin universul literaturii. Fiecare text devine

o oportunitate de a descoperi valori general-umane fundamentale – responsabilitatea, solidaritatea, echitatea, demnitatea, recunoștința –, ancorând, astfel, lectura în realitatea trăirii elevilor.

Am gândit acest material pentru copiii curioși de gimnaziu și profesorii pasionați, care își doresc să exploreze literatura ca pe o veritabilă școală a valorilor. În paginile broșurii am inclus activități interactive, sarcini de reflecție

și provocări creative, care îi ajută pe elevi să gândească critic, să argumenteze și să descopere sensurile profunde ale textului literar. Acest parcurs facilitează implicarea activă a învățăcelilor și transformă lectura într-un dialog autentic, care contribuie la consolidarea identității culturale și lingvistice.

Broșura este rezultatul unui demers didactic amplu, construit în timp, prin integrarea proiectelor educaționale ca metodă de reconfigurare a învățării. În anul de studii curent, această viziune s-a concretizat într-un proiect educațional transfrontalier destinat elevilor de gimnaziu și liceu, oferindu-le posibilitatea de a aplica cunoștințele dobândite la discipline, precum limba și literatura română, istoria, geografia și informatica în activități practice și creative. Proiectul „Universul Valorilor” a avut ca punct de plecare dorința școlărilor de a-și descoperi rădăcinile culturale și de a înțelege contribuția personalităților istorice și literare la formarea spiritului românesc.

Deosebit de valoroase au fost parteneriatele culturale și educaționale cu instituții din Republica Moldova

și România, care au inclus vizite la Muzeul Național al Literaturii Române, participări la ateliere de creație și întâlniri cu oameni de cultură, precum muzeograful Victor Vasilache, pictorul grafician Nicolae Curoșu, poetul Arcadie Suceveanu ș.a. Iar implicarea regizorului și scenaristului Valeriu Țurcanu a contribuit la dezvoltarea expresivității elevilor, în special prin realizarea recitalurilor poetice incluse în broșură.

Astfel, a luat naștere „Caravana Valorilor”, concepută ca un spațiu itinerant al cunoașterii și formării morale.

Așa cum se cade unei caravane, aceasta „călătorește” prin poezie, biografii de autori, file de istorie, curiozități și sarcini interactive, integrând, totodată, creațiile elevilor: metafore grafice, hărți conceptuale, înregistrări audio și materiale multimedia.

Auxiliarul didactic este organizat simbolic în șapte „vagoane”, fiecare reprezentând un segment tematic ce reunește valori naționale și universale, ilustrate prin texte literare reprezentative. Această metaforă sugerează dinamismul și continuitatea procesului de învățare, dar și ideea de parcurs educațional.

Așadar, succesul unei lecții de limbă și literatură română depinde, în mare măsură, de capacitatea profesorului de a menține interesul discipolilor prin metode interactive și abordări inter- și transdisciplinare. Prin integrarea valorilor în studiul literaturii și implicarea activă a elevilor în procesul de învățare, se creează un mediu educațional care stimulează curiozitatea, creativitatea și dorința de cunoaștere.

Firststep 2026 aduce inovația în prim-planul educației

Liceul Teoretic „Orizont”, filiala Buiucani, mun. Chișinău, a devenit un veritabil centru al creativității și excelenței academice, găzduind cea de-a IV-a ediție a Concursului Firststep. Evenimentul a reunit elevi și profesori din toate filialele instituției – Bălți, Chișinău și Ceadâr-Lunga –, consolidând încă o dată spiritul de colaborare și performanță care definește această comunitate educațională.

Concursul a adus împreună 79 de proiecte științifice, fiecare dintre ele reflectând nu doar cunoștințele teoretice ale elevilor, ci și capacitatea lor de a gândi critic, de a inova și de a propune soluții pentru provocările contemporane. De la experimente din domeniul științelor exacte până la proiecte interdisciplinare, lucrările prezentate au demonstrat că tânără generație este pregătită să contribuie activ la dezvoltarea societății.

Firststep nu este doar o competiție, ci o platformă educațională care încurajează învățarea prin descoperire și explorare. Participarea elevilor în astfel de activități le dezvoltă abilități esențiale precum cercetarea independentă, comunicarea științifică și lucrul în echipă – competențe indispensabile într-o lume aflată în continuă schimbare.

Un rol esențial în succesul acestui eveniment îl au profesorii îndrumători, care ghidează elevii cu dedicare și profesionalism. Prin sprijinul lor constant, cadrele didactice transformă curiozitatea elevilor în proiecte valoroase și în experiențe de învățare autentice. Ediția din 2026 a Concursului Firststep confirmă faptul că investiția în educație și promovarea excelenței academice sunt cheia unui viitor sustenabil.

Olga TCACIUC,
Angela PÎSLARAȘ,
IPLT „Orizont”, Bălți

Armonii Pascale – un concert al sufletului!

Școala de Arte „Valeriu Hanganu” a oferit publicului, în data de 9 aprilie curent, un eveniment deosebit, intitulat sugestiv „Armonii Pascale”, organizat în cadrul Secției Discipline Muzical-Teoretice, Canto și Cor. Concertul a adus în prim-plan frumusețea artei muzicale îmbinate cu spiritul sărbătorilor pascale.

Evenimentul a reprezentat nu doar o manifestare artistică, ci și un autentic demers pedagogic, prin care elevii au demonstrat valoarea formării lor muzicale. Sub îndrumarea dedicată a profesorilor, tinerii artiști au urcat pe scenă cu emoție și dăruire, transformând fiecare interpretare într-un mesaj plin de lumină și profunzime.

Repertoriul ales cu migală a evidențiat atât diversitatea expresiei muzicale, cât și capacitatea elevilor de a transmite trăiri autentice. Publicul a fost purtat într-o atmosferă caldă, încărcată de sensibilitate, în care armoniile au devenit punți între suflete.

Concertul „Armonii Pascale” s-a remarcat prin echilibrul dintre rigoarea actului educațional și libertatea expresiei artistice, confirmând rolul esențial al educației muzicale în formarea personalității elevilor.

În final, evenimentul a lăsat în inimile celor prezenți o impresie durabilă, reamintindu-ne tuturor că arta are puterea de a uni, de a inspira și de a aduce lumină în suflete. Și sperăm ca îndemnul „Să păstrăm în suflet aceste armonii, ducând mai departe lumina și bucuria lor!” să fie cât se poate de rodnic și purtător de inspirație.

Lucia BOLOCAN, Școala de Arte „Valeriu Hanganu”, or. Cantemir

CRONICA TIMPULUI ÎN ROMANUL ISTORIC „CUMPLITE VREMI” DE VLADIMIR BEȘLEAGĂ

Vladimir Beșleagă (1931-2025) este omul, creatorul și cetățeanul complex, care s-a afirmat ca scriitor, eseist, publicist, traducător, dar și ca spirit civic și autoritate morală pentru mai multe generații. Opera regretatului romancier marchează o etapă de resurrecție a spiritului creator în proza basarabeană.

Prezenta lucrare are la bază analiza romanului „Cumplite vremi”, care mi-a fost recomandat de către dr., conf. univ. Adriana Cazacu, cu scop de evidențiere a rolului documentelor istorice în crearea romanului istoric, precum și de oglindire a ipostazei omului și a societății într-o perioadă tulbură, omul aflându-se sub vremi neprielnice. Romanul „Cumplite vremi” a fost plăsmuit ca un răcnet al sufletului la injustițiile și asuprirea ideologiei și regimului totalitar comunist care obstrucționa intelectualii ce încercau să se manifeste în mod democratic și să prezinte realitatea societății fără ideologizare.

Moldova din cele mai vechi timpuri și până astăzi trăiește o istorie zbuciumată. Această neliniște s-a răsfrânt și în cultura Basarabiei – parcurs de stagnare, istovit de provocări dure, fapt oglindit și în literatură. Cauza acestor cumplite vremi sunt ocupațiile străine, atât cea otomană, cât și rusă, ademenite de poziția geopolitică favorabilă a Basarabiei, cumsecădenia băștinașilor etc. „Cumplite vremi și cumpănă mare pământului nostru și nouă...”, scria despre epoca sa marele logofăt și cronicar Miron Costin.

Destinul scriitorului V. Beșleagă în perioada regimului comunist se aseamănă cu cel al lui Miron Costin, „cea mai luminată minte a secolului al XVII-lea, poet, cronicar și om politic”, fapt ce l-a determinat să „sape” în profunzimea adevărului istoric, astfel, creând una dintre cele mai voluminoase și valoroase capodopere cu caracter istorico-literar din spațiul românesc.

Romanul lui Vladimir Beșleagă prezintă cronică vremii, teatrul lumii, fiind ales cronotop ultimul și cel mai tragic an din viața lui Miron Costin (1690-1691), decapitat la porunca domnitorului Constantin Cantemir, fost oștean analfabet și lipsit de personalitate, ajuns întâmplător la domnie, manipulat de boieri lingușitori.

Trilogia istorică „Cumplite vremi” a fost editată integral în anul 2017. Acțiunea în roman se desfășoară pe patru volume, ce cuprind trei cărți care au câte un prolog, trezeci și cinci de capitole, un epilog și 2 213 pagini. Autorul mărturisește că întâmplările relatate sunt veridice, care au loc acum trei sute de ani pe pământurile Moldovei. „Am consultat vrafuri de cărți, am cercetat documente, am răscolit nemuritoare noastre cronici, am adunat note... (trilogia a fost) scrisă cu mari sacrificii și dureri în timp de mai bine de trezeci de ani”. Scriitorul s-a dedicat documentării pentru acest roman mai mult de șapte ani și l-a transpus pe paginile cărții timp de doi ani și două luni. A fost greu, dar nu a încetat să creadă în lumina rațiunii și adevărului: „Habet sua fata libelli, adică au și cărțile destinul lor.

Lucrarea respectă criteriile de tipologie ale romanului istoric: lectorul este informat despre un eveniment – social, politic, personal, etc.; personajul prezentat este unul cunoscut și are o alură „legendară”, iar limbajul, comportamentul și felul de a gândi al personajelor este cel al epocii descrise, sursele de inspirație sunt documente istorice, identificându-se și prezența

Viorica CIOBANU,
profesoară de istorie,
limbă și literatură română,
IPLT „Andrei Vartic”,
or. Ialoveni

intertextualității. Cititorul este transpus imaginar într-o lume preexistentă conținutului textual citit, el „trăiește” conținutul imaginar al altor texte, acolo unde au existat „într-adevăr” anumite realități atestate documentar.

Una din principalele surse istorice folosite de autor este *Letopisețul lui Ion Neculce*, ce expune evenimentele din perspectivă subiectivă, dar autentică: „Și aflară atunce neprietinii vreme de u dzis lui Cantemir-vodă: „Acum, de vreme c-ai omorât pe Velicico, triimite de prinde și pe frate-său, Miron logofătul, de-l omoară. Ori vinovat, ori nevinovat, să nu scapi, c-apoi încă a hi mai rău de tine și de noi”. Deci Cantemir-vodă nu ș-au socotitu viața lui, că era trecut cu bătrânețeli, om de 70 de ai, de numai cât nu-i sosăsa ceasul și lui, ce s-au potrivit neprietinilor și nu ș-au cruțat sufletul. Ce ca un tiran au trimăs pe Macrei, vătavul de pihîrniciei, cu slujitori de l-au luat de-colo, de la casa lui de la Brârboși, de l-au dus pân-in Roman, și i-au tăiat capul”; față de cele relatate de Dimitrie Cantemir, fiul lui Constantin Cantemir, ce în opera „Vita” Constantin Cantemirii încearcă să-și aperse părintele, culegerea de legende. Alte surse sunt: „O samă de cuvinte” de Ion Neculce, izvoare istorice de la

curtea domnitorului Constantin Cantemir, înregistrări de la bisericile de la Roman și Bârboși etc.

Prima parte a trilogiei istorice apare în 1985 cu titlul *Sânge pe zăpadă*, volum în care cunoaștem personajele romanului cu viața lor interioară și exterioară; are loc prezentarea cronologică a unui șir de evenimente din familia Costineștilor în raport cu cele două categorii sociale la intersecția cărora se află: tagma conducătorilor (familia domnească, boierimea) și cea a conducătorilor (răzeșii, țărâtimea, haiducii, călugării). Opoziția ideologică, conflictele politice și sociale care au loc între aceste două categorii se reflectă în conștiința polemică a lui Miron Costin, un prototip al intelectualului, al omului de creație.

Volumul întâi începe cu un eveniment ce se desfășoară cu câteva ore înainte de executarea pripită a cronicarului și se sfârșește prin faptul că domnitorul Țării Moldovei este înștiințat despre complotul boieresc. Romanul nu are un personaj principal, deoarece fiecare capitol aduce în scenă un nou erou, un nou destin ce a fost influențat de conducerea țării. Cea de a doua carte apare în 1990 cu titlul „Cumplite vremi” și prezintă evenimentele începând cu moartea soției lui Miron Costin, jupâneasa Ilinca. Ca și în prima carte, se păstrează prezentarea eroilor în capitole aparte ce interacționează cu firul narativ al lui Miron Costin. Se încheie cea de-a doua carte cu faptul că fratele lui Miron Costin, Velicico Costin, fire artăgoasă, aruncă vorbe nesocotite lui Vodă, fiind amețit de băutura. El va plăti cu propria viață pentru o asemenea îndrăzneală, dar a atras o pedeapsă de neconceput și pentru fratele său, logofătul M. Costin, om luminat la minte, politic cumpătat, cronicar iscusit.

Trilogia nu e terminată în anii '90 ai sec. XX din cauza cenzurii și a

ideologiei sovietice ce favoriza doar scriitorii ce elogiau utopia comunistă. Cea de a treia carte apare la începutul anului 2017, fără a avea un titlu independent, ea fiind integrată titlului comun întregului roman „Cumplite vremi”. Expunerea începe cu oglindirea tragediei de la Bârboși, în timp ce jupâneasa Ilinca își dădea sufletul, și se termină cu groaznică și umilitoarea executare la Roman a lui Miron Costin, unul dintre cei mai luminați oameni ai secolului al XVII-lea. Această capodoperă incontestabilă rămâne actuală, ea oglindind cruda realitate, când prostia este slavită, iar înțelepciunea este persecutată.

Personajele lui Beșleagă sunt niște inadaptați, înfrânți, dezechilibrați și nestatornici, înglobați în narațiuni labirintice, care străbat cu mari dificultăți procesul de conștiință morală și existențială, sunt sleiți de forțe în fața eșecului, dar care, totuși, înaintează în spațiul tragicului modern. Ei își caută existența trăind în tainele cunoașterii. Strategiile și tehnicile narrative atipice romanului tradițional trezesc curiozitatea cititorului contemporan.

O trăsătură esențială, ce reiese din investigarea operei, este capacitatea autorului de a transforma într-un mod profund responsabil trauma istorică în act de creație literară, în care literatura devine un spațiu al memoriei active. Prin urmare, putem afirma că romanul „Cumplite vremi” este o operă în care literatura își asumă rolul de arhivă vie, dar și de instanță critică, interogând nu doar trecutul, ci și prezentul modulului în care îl înțelegem. Lucrarea de față a demonstrat că Vladimir Beșleagă, prin acest roman, nu doar că salvează memoriile tăcute ale istoriei, ci oferă și o lecție de demnitate morală și estetică, demnă de a fi asumată în contemporaneitate.

Catedrala „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din Bălți, simbol al identității locale

Catedrala „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din Bălți reprezintă unul dintre cele mai importante repere spirituale, istorice și arhitecturale ale regiunii. Ea nu este doar un loc de cult, ci și un simbol al identității locale, reflectând evoluția comunității de-a lungul secolului XX.

Alexandru COCETOV, Valerii SHKUT,
IPÎ LT „Orizont”, Bălți

Contextul istoric și construirea catedralei

În martie 1923, a fost înființată Episcopia Hotinului, cu reședința la Bălți, iar ca ierarh a fost numit Visarion Puiu. Această reorganizare bisericească a impus necesitatea ridicării unei catedrale impunătoare, care să corespundă noii importanțe administrative și religioase a orașului. Prin Decretul regal nr. 315 din 31 ianuarie 1924, s-a aprobat cedarea unui teren de 7.595 m² la intersecția străzilor Regele Ferdinand și General Berthelot (astăzi Independenței și 31 August 1989), destinat construcției Catedralei. Lucrările de edificare au avut loc între anii 1924-1934, sub coordonarea episcopului Visarion Puiu, iar edificiul a devenit rapid un punct central al vieții religioase din regiune.

Sfințirea și evoluția ulterioară

Catedrala a fost sfințită la 2 iunie 1935, marcând finalizarea unui proiect de mare amploare pentru comunitatea locală. De-a lungul timpului, biserica a trecut prin mai multe etape de restaurare și îngrijire. În prezent, ea este Catedrala Eparhiei de Bălți, aflată sub jurisdicția Patriarhiei Moscovei.

O restaurare importantă a avut loc în 2019, când pictura interioară a fost refăcută sub îndrumarea PS Marchel Mihăiescu, contribuindu-se astfel la conservarea și reînnoirea patrimoniului artistic al catedralei. De asemenea, în 2013, a fost aprobată instalarea bustului lui Visarion Puiu în curtea Catedralei, ca semn de recunoștință pentru rolul său de ctitor.

Cine a participat la inaugurare?

La sfințirea din 2 iunie 1935, au participat, în mod cert, ierarhi ai Bisericii Ortodoxe, clerul local și numeroși credincioși din Bălți și din împrejurimi. Totuși, din sursele istorice generale nu s-a păstrat o listă completă și exactă a tuturor oficialilor civili sau invitaților prezenți la ceremonie. E știut însă că evenimentul a fost unul de amploare religioasă și comunitară, reflectând importanța noii catedrale pentru întreaga regiune.

De ce este importantă astăzi istoria Catedralei?

Istoria catedralei este importantă din mai multe motive: În primul rând, ajută la înțelegerea identității culturale și religioase a orașului Bălți. Lăcașul a fost și rămâne un punct de referință al comunității, un loc unde

se păstrează continuitatea tradițiilor ortodoxe. În al doilea rând, ea reflectă evoluția istorică a regiunii: schimbările politice, administrative și bisericești din secolul XX sunt vizibile în însăși istoria edificiului. Nu în ultimul rând, Catedrala face parte din patrimoniul arhitectural și artistic. Restaurările recente arată preocuparea comunității pentru conservarea valorilor culturale, iar fiecare generație contribuie la păstrarea pentru viitor a acestui simbol de o semnificație spirituală profundă.

Nu-i uitați pe cei ce s-au jertfit pentru țară

Orice neam este etern prin cultul eroilor

Istoricul locului și al Cimitirului de Onoare al ostașilor români, situat în satul Țiganca, Cantemir, a fost, decenii la rând, acoperit de păclă, de negura uitării, deși are o importanță, valoare și semnificație aparte pentru destinul istoric al românilor de pretutindeni. Acest loc de odihnă veșnică a eroilor (aici sunt înhumate osemintele a 1020 de militari români căzuți la datorie în vara lui 1941) a fost o lacrimă tristă de tot, o umbră de dezonoare, încheind, practic, o densă pagină de istorie.

obiective importante din zonă. Luptele au fost atât de crâncene, încât, după cum spuneau martorii, apa Prutului era roșie de sânge, iar la mici distanțe în râu se formaseră poduri din trupurile ostașilor împușcați de sovietici, adevăr fixat și într-un cântec popular: „Pe cea vale, la Țiganca,/ Curgea sângele ca apa/ Cu căruța căram morții/ Când plângeam, plângeam cu toții”.

Cu referire la acest loc de glorie a Neamului Românesc, Înalt Preasfințitul Petru, Mitropolitul Basarabiei, originar din Țiganca, ne-a mărturisit următoarele: „Noi, copiii acelor ani de restriște de după război, cunoaștem din povestirile părinților, buneilor și sătenilor că, în contextul creșterii pierderilor în luptele de la Capul de Pod Țiganca, din perioada 22 iunie - 19 iulie 1941, autoritățile militare române au fost nevoite să constituie cimitire de campanie, cel mai des în interiorul sau în apropierea cimitirelor parohiale ale localității.

În timpul luptelor, la marginea de nord a satului Țiganca a fost edificat un cimitir de campanie, în care au fost înhumați militarii căzuți pentru cucerirea Dealului Epurenii și a altor

Localnicii, martori ai aceluși măcel sângeros, povesteau că ostașii români împușcați au fost puși în substraturi, în 9 gropi comune. Încă din 1941 în acel loc a fost ridicată o Troiță. După venirea, în 1944, a sovieticilor, autoritățile „au netezit” locul unde au fost îngropați eroii români și au ridicat acolo... o fermă de porci, mai apoi – o stână de oi (!). Cu regret, ceea ce nu a reușit să distrugă natura în primii ani de existență a cimiti-

rului, au făcut... oamenii fără suflet și credință, mai exact bolșevicii (!). În primăvara lui 44, când acțiunile militare s-au mutat la vest de Prut, a început procesul sistematic de dezafectare a cimitirului: cele 120 de cruci din beton instalate în cimitir de către Așezământul Național „Regina Maria” au fost scoase și folosite la fundația unui depozit.

În 1996, după o ploaie mare, osemintele militarilor îngropați au fost mânate de apă în vale. Martorii acelei priveriști înspăimântătoare au fost cuprinși de groază, de revoltă pentru păcatul celor care și-au pierdut, probabil, cugetul și simțul omnesc, creștinesc...

Cine a vizitat Cimitirul de Onoare al Eroilor Români, a putut observa și admira monumentală clopotniță (cu o înălțime de 34 metri (!)) ce se înalță, falnic, la intrarea în complexul monahal – Mănăstirea Eroilor Neamului Românesc, cu frumoasa Biserica cu Hramul Înălțarea Domnului și a Sfântului Voievod Ștefan, unde slujesc fără contenire Părintele Protosinghel Serafim Codați, egumenul Mănăstirii, cu doi preoți și doi ierodiaconi. Sunetul clopotelor sfințite, de Florii, de către PS Veniamin, Episcopul Basarabiei de Sud, a fost auzit la cca 15 km depărtare (pe ambele maluri de Prut), amintindu-le tuturor creștinilor despre neuitarea noastră față de eroii ce s-au jertfit pentru reîntregirea neamului, pentru libertate și credință. Merită admirație pioasă recunoștință a localnicilor adusă eroilor ce s-au jertfit pentru dezrobirea ținutului: aici, ca și la Parcela Eroilor din Cania, au loc Liturghiile, slujbe de pomenire, ceremonii de comemorare a martirilor neamului, venind vârstnici și copii, însoțiți de pedagogii gimnaziului, unde își au somnul de veci 938 de militari; ei vin cu jerbe și flori, așternându-le pe mormintele eroilor.

Un sacru gând l-au exprimat canienii Petru Adăscăliță și Ion Doina, care au venit, pe 1 iunie 2006 la (re)inaugurarea Cimitirului de la Țiganca, pentru a-l revedea pe Regele Mihai. „Am trăit o nespusă bucurie că el trăiește și că este alături de noi, basarabienii, de veteranii de război”. Și dacă în acea zi Regele Mihai a fost tăcut la ceremonie, o explicație putem desprinde din cele câteva declarații pe

care le-a acordat presei: „Nu am mai călcat pe acest pământ din 1941, și de aceea sunt foarte tulburat. A fost un prilej de a recunoaște anumite lucruri din trecut”. A fost atunci și un semn pentru viitor: o fetiță s-a apropiat de Regele Mihai cu 7 (!) portrete ale Majestății Sale, rugându-l să le semneze, pentru a le da copiilor din 7 școli din Basarabia (!). Neîntinată și neîndoctrinată, prin acest gest copilă face loc speranței că vom accepta istoria comună, că (RE)UNIREA e tot mai aproape!

Tradițional, de circa trei decenii, participanții la ceremoniile de pomenire a eroilor, depun jerbe și flori la mormintele românilor căzuți în vara anului 1941 în luptele de pe Capul de pod Țiganca. Tineri și maturi, elevi și studenți din diferite colțuri ale Basarabiei și României vin cu flori ale recunoștinței, cu cântece și versuri patriotice; deși s-a scurs atâția ani, mulți urmași ai eroilor găsesc numele buneilor încrustate pe lespezile de granit.

Marele Nicolae Iorga spunea că „Orice neam este etern prin cultul

libertate, dar și, mai ales, să luăm aminte la pilda lor a viețuirii și dăinuirii. Eroii adevărați, puținii veterani de război, care au mai rămas printre noi, de regulă sunt tăcuți, smeriți, dar anume ei au pus temelia pentru viitor. Iar dacă de-a lungul anilor mulți și-au plecat frunțile, făcându-se țărână din țărâna strămoșilor lor, nicicând să nu-i dăm uitării. Așa e creștinește, așa ne-au îndemnat strămoșii, așa trebuie să procedăm și de Paștele Blajinilor.

Din păcate, ne aflăm în situația în care unii ignoră sau neagă adevărul, îl trec sub tăcere pentru favoruri efemere, trădând jertfa tuturor celor care au murit pentru patrie, credință și neam. Or, spunea la sfârșitul unei slujbe la Țiganca PS Veniamin, Episcopul Basarabiei de Sud, „conștiința ne spune că trebuie să ne apărăm demnitatea, așa cum o fac toate națiunile. De aceea, vă îndemn la neuitarea istoriei neamului, a mamelor care și-au pierdut fiii, a soților care și-au pierdut soții, la toți cei care și-au pierdut frații, dar mai ales a celor rămași orfani. Să nu uităm că jertfa eroilor ne ajută să trăim și să

eroilor”. Nu cred să fie pe lume popor care să nu-și cinstească înaintașii, cu atât mai mult cu cât trecutul neamului românesc este o îngemănare de lacrimi și durere, de glas de rugăciune și fum de tămâie spre pomenire, de nădejde și așteptare. Iar noi, urmașii eroilor, avem sfânta datorie nu doar de a ne bucura de pace și

păstrăm libertatea, să afirmăm valorile pentru care ei au murit. Ei au crezut în libertate și cu demnitate din țărână ne cheamă să fim demni și responsabili pentru pacea și armonia din lume și pentru un viitor mai bun”.

Începând cu 2006, în fiecare an, cu ocazia Zilei veteranilor de război, Zilei Eroilor, Zilei Armatei Române, oficialități de pe ambele maluri de Prut, reprezentanți ai cultelor, locuitori ai raionului Cantemir și ai raioanelor învecinate participă la ceremonialul religios și militar, sub acordurile „Imnului Eroilor” depun flori ale recunoștinței, aprind lumânări la morminte. Iar ajunși acasă, se conduc după pildele poetului Nichita Stănescu, exprimate în poezia „Nu-l uitați!”: Nu-l uitați pe cel căzut în război,/ Lăsați-i din când în când un loc liber la masă/ Ca și cum ar fi viu între noi,/ Ca și cum s-ar fi întors acasă./ Nu-l uitați pe cel căzut în război,/ Strigați-l din când în când pe nume,/ Ca și cum el ar fi viu printre noi/ Și-atunci el va surâde în lume.

Ion DOMENCO

Univers Pedagogic pro

Chișinău, MD 2059, str. Doina, nr. 104, et. 2
E-mail: universs2@mail.ru, univers.pedagogic@gmail.com
Tipar: ÎSFEP „Tipografia Centrală”. Tiraj: 469 ex. Comanda nr. 2969

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

REDACTOR-ȘEF ▶ Oxana Parașciuc
REDACTOR PRINCIPAL ▶ Iulian Bogatu
REPORTER ▶ Silvia Țurcan
CORECTOR ▶ Elvira Țăganaș-Pântea
MACHETATOR ▶ Iurie Babii

Redacția nu corespundează cu autorii, nu recenzează și nu restituie materialele necomandate. Preluarea articolelor și pozelor este posibilă doar cu acordul prealabil al redacției.

INDICE DE ABONARE LA:

„Poșta Moldovei” – PM21741
„Moldpresa Grup” SRL
Abonare online: <https://services.posta.md/abonarea2022#/publication/264>